

Papež in liturgija. — Kakor se javlja nekemu listu iz Varšave, dovolil je papež, da se po vseh katoliških cerkvah na Ruskem-Poljskem uvede slovanski jezik v liturgijo. — Nasprotniki Slovanov vidijo v tem veliko nevarnost za katoliško cerkev in pravijo, da se bode s tem pospeševal prehod katolikov v pravoslavje. In to nasprotniki že zdaj trdijo, ko se še potrdilo ni, ali je vest resnična ali ne, kaj bi bilo še v slučajih, če se vest obistini.

Srbija. — Radikalna stranka se prav vrlo pripravlja na boj. Različne razprtije, ki so bile mej posameznimi, so se poravnale in sedaj vlada največa sloga pri tej stranki. Sicer si sedanje liberalno ministerstvo prizadeva pri velevlastih zadobiti dober glas in kar zaporedi objavlja razne programe, po katerih hoče modro in v miru na znotraj in nazven vladati, ali vendar se kaže vse bolj in bolj, da se bodo morali liberalci umakniti, kajti od 137 mandatov zagotovili so jih radikali skoro sto in to je pač precejšnja večina.

Grško. — Gerški preti zopet ministerska kriza. Ko je pomladi Trikupis zmagal, upalo se je, da bode ta finančne zadeve v državi uravnal, toda zgodilo se ni tako. Ravno sedaj je Grška v taki denarni zadregi, kakor ni bila nobenkrat prej pod Delyanisom, kateremu so tako malo zaupali. Trikupis prizadeva se namreč zdaj že dlje časa, da bi dobil posojilo tridesetih milijonov, a zastoj je ves njegov trud. Opozicijskim listom, dale so te denarne zadrege povod, da strastno napadajo Trikupisovo ministerstvo. Ko si enkrat ministerstvo prav nič več ne bode moglo pomagati, dalo bo ostavko.

Rusija. — Da bi se ustanovilo na Ruskem tudi poljedelsko ministerstvo, o tem govorilo se je že jako mnogo. Sedaj je državni svet sklenil sklicati komisijo, ki naj stvar preišče in napravi načrt za ustanovitev novega ministerstva. Pač v veliko korist ruskega kmetijstva bi bila uvedba te novosti; posebno za časa slabih letin ali kake lakote bi bilo poljedelsko ministerstvo v stanu za ruskega kmeta veliko dobrega storiti. — Od finančnega ministerstva odločiti se ima baje oddelek za carino, trgovino, obrtnijo in železnice in se imajo te stvari in rudokopstvo izročiti področju prometnega ministerstva. Finančni minister Višnegradski se je izjavil, da vkljub svojemu slabemu zdravju obdrži mesto finančnega ministra, ako se služba tega mesta na imenovani način olajša in Witte ostal bi še nadalje prometni minister. — Ruski minister vnanjih rečij, Giers odpotoval je na Francosko. Iz tega, da ruski listi svetujejo Francozom, da naj temu potovanju ne pripisujejo nobene politične važnosti, se da sklepati, da se Giers ne bo več povrnil na svoje mesto, temveč, da bo odstopil, kar nekateri trdijo, da se je faktično že zgodilo. — Ruski vojni minister je prepovedal poljske ali židovske pisarje pri vojni v službo jemati, ker je lahko mogoče, da ti izdajo kak načrt glede mobilizacije. Dosedanje pisarje poljskega in židovskega pokolenja je odpustiti iz službe.

Norvegija. — Norveška vlada posvetovala se je o načrtu zakona, ki dovoljuje, da se smejo katoliški redovniki, všteti jezuite, v deželi naseliti. Tudi se je katolikom, katerih je zdaj ondi že kakih 100.000, dovolil pristop v državno službo.

Obrtnija.

Razstava v Plovdivu.

II.

Zadnjikrat smo obljubili, da danes spregovorimo nekaj besed o Plovdivu samem, še le potem bomo govorili o razstavi sami. Plovdiv je drugo mesto, rekli bi drugo stolno mesto Bolgarije. Dokler Bolgari niso bili zjedinjeni, je Plovdiv bil glavno mesto Vzhodne Rumelije.

Lepa je že lega tega mesta. Sredi trakiške ravnine na desnem bregu Marice so skale in na teh skalah stoji mesto. Ne da se povedati, kako je lep pogled na mesto. Svetlosive skale nad zeleno planjavo, gori pa bele hišice, v katerih oknih se lesketajo solnčni žarki. Najširši in najvišji hrib mesta je pa Džambaz-Tepé v sredi. Severni breg tega hriba je do vrha pokrit s hišami, južni del je pa jako strmen in na vrhu strmine stoji pa lepo poslopje, s katerega je krasen pogled na Rodopske gore. Sploh se ob horicontu iz Plovdiva na vse strani vidi visoko gorovje.

Hiše so pisano pleskane in največ pa lesene, toda jako lepe in snažne. Na Džambaz-Tepé, kjer prebivajo bogatini, so hiše podobne italijanskim vilam. Kaj prijeten je paulijanski del mesta, kjer bivajo katoliški Bolgari. Tu so po ulicah lepi drevoredi. Najbolj živahen je severni del mesta, kjer je lep mesten park, kjer je poprej bilo turško pokopališče, nekaj novih šolskih poslopij in vladna palača. Poslednja je brez vsake prave oblike in gotovo bi nikdo ne mogel povedati, v kakem slogu da je zidana. V tem poslopju so stanovali poprej turški guvernerji in nekaj časa pa guverner vzhodno rumelijske avtonomne pokrajine. Na drugi strani Marice je revno predmestje Rilska. Kaj lepe hiše so pa na jugozapadni strani od kolodvora.

Starih znamenitih poslopij Plovdiv nima veliko. Omeniti sta le dve večji mozeji, grška in nekaj bolgarskih cerkva. Lepo je pa nedavno zidana bolgarska velika cerkev svetega Cirila in Metoda ob Marici.

Lep pogled je s Sahat-Tepé najljubšega sprehajališča plovdivskih prebivalcev ob hladnih poletnih zlasti nedelskih večerih. Najboljši razgled je z urnega stolpa, od tam si lahko ogledaš vse mesto, zeleno planjavo brez gozdov z vasmi noter do Rodopskih in Balkanskih gor. Od tod se vidi polovica nekdanje Vzhodne Rumelije.

Plovdivsko prebivalstvo je jako mešano, kakor sploh prebivalstvo vzhodnih mest. Večina prebivalcev so Bolgari, potem je pa mnogo Turkov, Grkov, nekaj španjskih židov, Armencev, ciganov in tujcev raznih narodnostij. Po ulicah se sliši največ govoriti bolgarščina, potem pa turščina in neka spakedrana nova grščina, ki bi se dala primerjati ljubljanski nemščini. Plovdivski meščanje so jako prijazni ljudje in se precej spominjajo na prebivalstvo manjših italijanskih in grških mest.

Kakor sploh Bolgarija je tudi Plovdiv v nekem preporodnem stanju. Tu se meša staro in novo. Stara poslopja, poleg novih palač. Tukaj te kaj spominja na davno preteklost, tam te pa zopet druga stvar spominja na napredek sedanjega veka. Deroča reka Marica te spominja žalostne bolgarske zgodovine. Kar je nam Slovencem Sava, to je Bolgarom Marica. Opevajo jo v raznih narodnih in umetnih pesmih. In tu na bregovih te pomenljive reke je bolgarski narod razstavil plodove svojega dela in uma, v razstavi, o kateri hočemo spregovoriti več drugi pot.